

Szobormániám csúcspontja A pécsi Simonyi Károly-szobor avatásán

HORVÁTH LÁSZLÓ

lacibacci@puskas.hu

**Dr. Horváth László a Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatójának ünnepi beszéde, melyet Simonyi Károly szobrának felavatása alkalmával a pécsi Simonyi Károly Szakközépiskola aulájában mondott el 2010. május 14-én.
(Rövidített és szerkesztett változat.)**

A pécsi Simonyi Károly Szakközépiskola

Tisztelt Ünneplő Sokadalom!

Én, ahhoz a szerencsés generációhoz tartozom, akit még tanított Simonyi Károly professzor úr villamosság-tanra, elméleti villamosság-tanra és elektronfizikára is, majd már ifjú tanársegédként az ELTE-n az elsők között csomagolópapírról multimédiásan hallhattam, láthattam „A fizika kultúrtörténetét”. Három egyhangú jegy díszíti az indexemet Simonyi-aláírással.

Könnyű volt akkor nekem, hiszen a Puskás Technikumban Buczás tanár úr – az elektrotechnika tanárom – is Simonyi tanítvány volt. Nála a komplex impedanciák szépségei napi rutinként kerültek a táblára. A jobb felső sarokba felírta a Kirchoff-egyenleteket és mindent abból vezetett le. Jóformán egyetlen összefüggést nem kellett tudni, csak levezetni. *(És ez máig is megmaradt bennem.)*

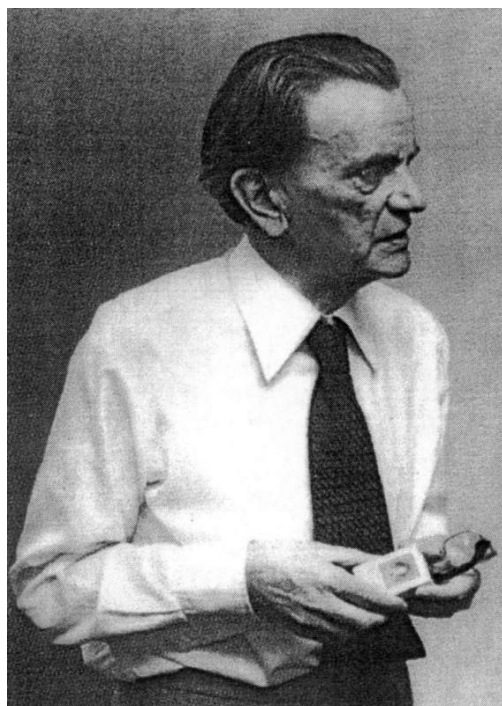
Az egyetemen a „villanytan” órák meg úgy kezdődtek, hogy a Professzor úr a jobb felső sarokba felírta a Maxwell-egyenleteket és azokból kihozott bármit, vagyis mindent. Azóta sokféle „tanfolyamra” jártam, melyeknek végeredménye egy-egy kemény kötésű füzetcske lett: „Diploma” felirattal. És azóta megtanították, hogy a pedagógiában – latinosan – ez a deduktívnek nevezett módszer, az angolszászok pedig top-down-nak hívják ugyanezt. *(De ennyi év után már bátran állíthatom, hogy nem az elnevezésben van a módszer lényege, hanem az előadó személyiségében. Egyéniségének varázsában.)*

Nekem egy-egy másod-, harmadrendű differenciált egyenlet megoldása egyszerű lineáris algebrai rutinfeladat maradt, hiszen Simonyi Károlytól tanultam a Laplace-transzformációt. Egyik órán bejött a Professzor

úr és 90 perc múlva mi 182-en, vagyis a teljes évfolyam a „p” síkon csücsültünk. Számításaink eredményét pedig onnan, a Parnaszszusról lenézve a valóság „t” síkján próbáltuk értelmezni. Próbáltuk?... Ez így félreérthető: értelmeztük!

Akkoriban is voltak órák, amire nem jártunk be, és nem csak a PG volt ilyen. *(A junioroknak: A PG a Politikai Gazdaságtan rövidítése, amely az első szigorlati tárgy volt.)*

A hasonló című Elektronfizika előadásra, Simonyi professzor úr órájára minden alkalommal megteltek az előadók, és nem azért mert sikk volt bejárni, hanem mert érdemes volt. Az előadásból mindenki számára, hangsúlyozom a leggyengébb képességűek számára is egyszerűvé, érthetővé vált a felvetett probléma. Már csak otthon meg kellett tanulni, és már csak a gyakorlaton be kellett sulykolni. Mindezt a Professzor úr oly könnyed, magával ragadó stílusban adta elő, hogy a gyengék megvilágosítása mellett a jók sem unatkoztak, sőt ők is élvezték.

Simonyi Károly

Hogy mit? Csak saját emlékeimre tudok hagyatkozni: a módszer, a magyarázat, az egész megkomponálása, a fantasztikus biztonság... Az előadásnak stílusa és mondanivalója volt. Nemcsak nekem, hanem a több ezer villamosmérnök hallgatónak felemelő, egy életre szóló élményt nyújtott.

Egy szál fehér kréta és a Professor úr a szavaival, ábrával frontálisan a diákokat agyukban, józan paraszti eszükben differenciált elemi csoportokra bontotta, majd az összes virtuális csoport minden tagját képes volt a megvilágosodás pillanatnyi mezejére varázsolni. Az órák végén minden hallgató lényegében mindent értett. Utána a kollokvium osztályzata már csak a megtanulás mértékétől függött. A zsenik csoportjának ennyi is elég volt a jeleshez, a többieknek sokszor vérrel és verítéssel kellett begyakorolni a rutinfeladatokat az elégségesért.

Horváth László a pécsi szoboravatáson

Ezidáig egy Pécssett megrendezésre kerülő sikeres országos szakmai megmérettetés, a „Simonyi Károly Elektrotechnikai Verseny” kapcsán találkoztunk itt májusonként...

Talán két éve határoztuk el néhányan, hogy ez a 20. alkalom legyen méltóbb a névadó Professor úr emlékéhez. A sok szellemi emléket tetézzük valami kézzel foghatóval! Ha jól sejtem valami ilyesmi van a lepel alatt. De mielőtt az arra felszenteltek lerántanák azt, egy valamással tartozom Önöknek: Én is egy verseny, egy villamosságtan verseny kapcsán állhatok itt most a pódiumon. Másodéves villamosmérnök hallgató koromban harmadik lettem a híradástechnika szakosoknak kiírt létraversenyen és a bronzéremmel jogot szereztem arra, hogy a villamosságtan szigorlatot Simonyi Károly professzor úrnál tegyem le. Ez jelesre sikeredett... és valahogy ezután már nem illett ennél rosszabbra vizsgáznom (vagy a vizsgáztató tanársegéd urak nem akartak rosszabb jegyeket adni?!). Nem tudom! De a lényeg, hogy akkor, ott kiegyenesedett a karrierem addig sem görbe íve: kitüntetéses diploma, egyetemi tanársegédi, adjunktusi, majd középiskolai igazgatói állás következett.

Így aztán immár 18 éve bitorolhatom érettségimet, technikus okleveletem kiállító anyaiskolám szögével kivert, akácfa tüskékkel övezett igazgatói trónusát és

élhetek addig még előttem is látens hobbimnak, a szoborállításnak. 18 év alatt ez lesz a 16. általam (*na jó, a Puskás Tivadar Távközlési Technikum segítségével*) felállított köztéri szobor.

Az én hitvallásom minden egyes általunk megformázott személyiség ars poetikájához nagyon közel áll. Legyen az névadónk, a világfi-feltaláló Puskás Tivadar, az első rádiómérnök-tanár Magyar Endre, vagy a fizikatanár Vermes Miklós, az egyik legnagyobb magyar tudós Neumann János, vagy a Nobel-díjas postamérnök Békésy György, akár a XX. század legnagyobb magyar valóság és közoktatás minisztere, Klebelsberg Kuno...

Ugye ezek után már nem kell elmagyaráznom Önöknek, hogy itt, a lepel alatt lapuló Simonyi Károlyt ábrázoló portré szobormániám csúcspontja. Végre egy olyan személyiségnek segíték az örökkévalóság földi-fizikai megőrzésében, akinek szellemi örökségét már a csillagok is őrzik. Végre annak állíthatunk szobrot, aki mindannyiunk szellemi atyja, emberi példaképe, tudományos karrierjének elindítója.

A Professor úrtól megtanult Maxwell-egyenletek után még tanultam sok jót és sok butaságot. Az egyik ilyen volt a Maslow-piramis. Az élet kiteljesedése, az önmegvalósítás kicsúcsosodása. Most úgy érzem, hogy elérkeztem saját szobormániám maslow-i csúcsára: Simonyi Károly szobrán túl nincs tovább! Nincs értelme több szobrot állítatnom! Nem is állítok már többet!

(...Pontosabban, már csak kettőt. Egy Simonyit a BME-n és egyet első tanszéke tiszteletére Sopronban. Utóbbi öt éve ígértem meg és hat év múlva, a 100. évfordulón lesz aktuális.)

Várom a csatlakozókat!

Köszönöm, hogy meghallgattak!